

09 □ 1 □ Metallurgische Industrie

Heavy Metal syndroom schadelijk voor de sector → 4

De impact van de kredietcrisis → 6

Naar een duurzame toekomst → 8

Sapa Profiles NL → 10

Staalproductie wereldwijd gedaald met 23%

De World Steel Association heeft op 21 april bekend gemaakt dat de wereldwijde productie van staal in het eerste kwartaal van 2009 met 265 miljoen metrieke ton (mmt) is gedaald. Een verschil van 23% in vergelijking met het eerste kwartaal vorig jaar. Er bestaan grote verschillen tussen de continenten. Azië zag zijn productie dalen met een kleine 9%, terwijl de achteruitgang in Europa meer dan 43% bedroeg. Belgische staalproducenten zagen hun productie met meer dan 70% verminderen, terwijl de Nederlandse staalproductie met meer dan 50% is afgenomen. Meer informatie vindt u op www.worldsteel.org

31,7 mrd euro nodig voor duurzaam opwekken energie

Het rijk heeft na de huidige kabinetsperiode nog eens minstens 5,5 mrd euro, maar, afhankelijk van CO₂-prijzen, mogelijk 9,6 mrd euro nodig om ervoor te zorgen dat in 2020 35% van de Nederlandse elektriciteit duurzaam wordt geproduceerd. Dat blijkt uit berekeningen van het Energie Centrum Nederland (ECN). De totale kosten om aan die doelstelling te voldoen bedragen in 2035 tussen 21,4 en 31,7 mrd euro. Dat geld komt bovenop de 6,6 mrd euro die de huidige regeling Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE) naar verwachting in deze kabinetsperiode kost. (bron: www.energeia.nl)

Algemene ledenvergadering VNMI in teken van crisis

Op donderdag 23 april hield de VNMI haar voorjaarsledenvergadering in Woerden. Deze vergadering bestond uit drie delen. De huishoudelijke vergadering, de presentatie van de voorstudie naar nut, noodzaak en draagvlak voor het ontwikkelen van een roadmap en een discussie met directeur ondernemen van het ministerie van Economische Zaken, Guido Landheer, over het door de regering gepresenteerde crisispakket. In de discussie met de heer Landheer kwam duidelijk naar voren hoe slecht de positie van de metallurgische industrie momenteel is. De heer Landheer was zich hiervan bewust en spoorde de bedrijven aan snel gebruik te maken van de verschillende regelingen die de overheid nu biedt.

Enquête toont brede publieke steun voor Europese aluminium-industrie aan.

Nu de Europese doelstellingen op het gebied van duurzaam inkopen en duurzame productie, eco-design, eco-labelling en energie-efficiency de politieke agenda van de Europese Unie overheersen, blijkt er grote steun te bestaan voor de aluminiumindustrie. Een Europabreed onderzoek, dat is uitgevoerd onder auspiciën van de European Aluminium Association (EAA), liet zien dat meer dan 84% van de geïnterviewde stakeholders aluminium beschouwt als vitaal voor de toekomst en 77% benadrukte dat het van belang is dat de aluminiumindustrie behouden blijft voor Europa. Meer informatie: www.aluminium.org

Verruiming WBSO een feit: details bekend

Staatssecretaris De Jager heeft het fiscale stimuleringspakket vrijdag 3 april jl. naar de Tweede Kamer gestuurd. In dit pakket zijn fiscale maatregelen opgenomen die onderdeel zijn van het crisispakket van het kabinet. De verruiming van de Wet Bevordering Speur- en Ontwikkeling (WBSO) is een feit. FME heeft zich de afgelopen periode hiervoor sterk gemaakt en inmiddels zijn de details bekend. De verruiming van de WBSO treedt met terugwerkende kracht in werking per 1 januari 2009 en geldt voor 2009 en 2010. Meer informatie: www.fme.nl/Smartsite.shtml?id=63349

Personalia

VNMI-bestuurslid **Tom Sanders** heeft begin april zijn functie als directeur van de drie aluminiumsmelters in Vlissingen, Delfzijl en Voerde (Dtsl) neergelegd. De smelters van Corus in Voerde en Delfzijl zijn in februari 2009 samengegaan met Zeeland Aluminium Company in Vlissingen, waarvan Tom Sanders al directeur was.

Bij Nyrstar is in februari 2009 **Roland Junck** de nieuwe CEO geworden. Hij volgt Paul Fowler op die om persoonlijke redenen afstand doet van zijn functie. De heer Junck was eerder gedelegeerd bestuurder bij Arcelor Mittal en lid van de managementboard van Arcelor.

De directeur van Nedstaal in Alblasserdam, **Caroline Princen**, heeft in maart haar functie bij het bedrijf neergelegd en is toetreden tot de Raad van Bestuur van ABN Amro. Caroline Princen heeft Nedstaal vier jaar succesvol geleid en was in dezelfde tijd bestuurslid van de VNMI. In 2008 werd zij uitgeroepen tot vrouwelijk manager van het jaar.

Per 1 maart 2009 volgt **ing. M.I. Platschorre** drs. G.H. van Egerschot op als voorzitter van het Nederlands Verbond Toelevering Bouw (NVTB). Platschorre was voorzitter van de Raad van Bestuur van ENCI, lid van het Comité de Direction van CBR in Brussel en daarna voorzitter van de Raad van Bestuur van TBI Holdings te Rotterdam.

Onze industrie is cruciaal voor Nederlandse Economie

Voor u ligt het eerste exemplaar van Metallurgische Industrie, het nieuwe nieuwsorgaan van de VNMI. Voor mijzelf is het een vreemd moment om dit blad nu te lanceren. Na ruim negen jaar actief betrokken te zijn geweest bij de VNMI, heb ik op 3 april mijn periode als voorzitter van deze branchevereniging beëindigd. Het doet mij genoeg dat ik een goede en degelijke organisatie achterlaat. Ik weet dat Wim Hamers een zeer geschikte opvolger is en ik wens hem veel succes de komende jaren.

Het zijn momenteel moeilijke tijden voor alle bedrijven die werken met een investeringspot. Orderportefeuilles zijn voor meer dan de helft leeg en managers staan voor de moeilijke keuze om het personeel of in de deeltijd-WW te krijgen of zelfs afscheid van hen te nemen. Sinds oktober 2008 hebben onze bedrijven al moeten aankondigen dat een kleine 20 procent van het personeel in onze industrie niet kan blijven. Dit valt zwaar, omdat de metallurgische industrie de laatste jaren alle zeilen heeft moeten bijzetten om genoeg personeel te krijgen. Op het moment dat de economie weer aantrekt, heeft de industrie alle krachten weer hard nodig!

Deeltijd-WW, tijdelijke fiscale voordelen, stimulering van duurzaam energieverbruik en ketenbenadering in de sector zijn de antwoorden die dit kabinet in haar crisispakket heeft gegeven. Is dit genoeg? De positie van de metallurgische industrie kan hiermee nauwelijks worden verbeterd. De prijzen zijn zeer sterk gedaald en de opbrengsten zijn navenant afgenomen. Hierdoor staan sommige bedrijven aan de rand van de afgrond. En als een bedrijf omvalt komt het nooit meer terug in Nederland. Dan verdwijnt de metallurgische industrie uit Nederland. Dat heeft grote gevolgen voor de Nederlandse economie. De directe en indirecte consequenties zijn groot.

Het zich onvoldoende realiseren van het belang van de Nederlandse industrie is mijn frustratie van de afgelopen jaren. De overheid zet zich in voor de creatieve industrie, voor de nanotechnologie, voor de landbouw en onlangs nog voor de bancaire sector. De industrie wordt zelden genoemd. Dit is de uitdaging van de VNMI voor de komende jaren. Duidelijk laten zien dat de metallurgische industrie cruciaal is voor de Nederlandse economie!

Ik wens u veel leesplezier.

Eddie Keddeman
Voorzitter VNMI van 2000 tot 2009

Heavy Metal syndroom schadelijk voor de sector

Vooroordelen kunnen aanmerkelijk hardnekkiger zijn dan feiten. Dat geldt zeker voor het debat over de emissies van zink en koper.

Jules Wilhelmus, directeur van de Stichting Duurzaam Bouwmetaal (DBM), en Henk van den Elsen, voorzitter van DBM en daarnaast hoofd milieu bij Nyrstar Budel, kunnen daarover meepraten.

Kern van de zaak zijn de milieurisico's van de emissies van koper en zink uit bouwmaterialen en van verzinkt staal. De discussie over het gebruik van deze materialen loopt al decennia. Wat de zaak nu acuut maakt zijn de criteria voor Duurzaam Inkopen die momenteel worden ontwikkeld. Deze criteria kunnen, op basis van onvolledig onderzoek en een monomane aandacht voor emissies, zeer desastreus voor de koper- en zinksector uitpakken. Door de onvolledige informatie over de milieurisico's gaat de boodschap verloren dat zink, koper en verzinkt staal een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan een duurzame toekomst.

Zinktekort

Henk van den Elsen ziet met lede ogen aan dat harde feiten geregeld worden genegeerd en dat in de discussie niet wordt uitgegaan van een integraal, landelijk beleid. "De

discussie speelt zich daarom vooral af tussen de sector en lagere overheden. Er is geen centraal standpunt van de rijksoverheid en daardoor hebben gemeenten en provincies een zeer grote vrijheid bij het vaststellen van criteria. Vergunningen die in de ene gemeente relatief makkelijk worden afgegeven, worden in de volgende gemeente stelselmatig geweigerd op basis van plaatselijke milieu-verordeningen.”

Jules Wilhelmus ziet nog een probleem. “Lokale milieu-commissies en –organisaties lijden massaal aan, wat ik maar zal noemen, een ‘heavy metal-syndroom’. Zware metalen zijn, in die visie, eng en gevaarlijk en het gebruik ervan moet zoveel mogelijk worden beperkt of verboden. Inderdaad geven zink, koper en verzinkt staal een emissie in het milieu, maar waar het om gaat is wat het risico daarvan is. Onomstotelijk staat vast dat het risico in vrijwel alle gevallen nihil is. Zink en koper zijn als essentiële elementen altijd al in het milieu aanwezig en de emissie van de bouwmetalen draagt nauwelijks bij aan de achtergrondconcentratie. Er is dus geen sprake van een milieurisico. Het is zelfs zo dat veel organismen (waaronder de mens) te maken hebben met een tekort aan zink”.

Europese studies genegeerd

Er zijn in EU-verband goed onderbouwde *risk assessments* (RA's) voor koper en zink beschikbaar. Deze RA's gaan wel uit van een integrale ketenbenadering, maar ook van de mate waarin zink en koper van nature in het milieu voorkomen. Dat laatste gegeven wordt in de huidige discussie volstrekt genegeerd. FME zou, onder meer bij monde van voorzitter Jan Kamminga, daarom graag zien dat deze RA's de basis zouden vormen voor de discussie met het ministerie van VROM over de criteria voor Duurzaam Inkopen. Wilhelmus: “Helaas lijkt VROM de RA's te negeren. In plaats daarvan gebruikt men een studie van het RIVM als basis; een studie die volgens ons nog lang niet af is en die daarom niet zou mogen fungeren als basis voor beleidsvorming.”

Welke argumenten mist DBM in de benadering van VROM? Van den Elsen daarover: “In de *risk assessment* van de EU wordt gesteld dat zink niet echt een probleem is. In de RA staat bijvoorbeeld dat niet alleen gekeken moet worden naar de hoeveelheid zink die in het milieu terechtkomt, maar ook naar de mate waarin het beschikbaar is voor organismen. Dat is een aspect dat door VROM stelselmatig wordt genegeerd. Verder wordt in de, door VROM aangestuurde, RIVM-studie gewerkt met een theoretisch model dat niet lijkt op de werkelijkheid. De met dat model berekende resultaten kloppen niet met praktijkwaarnemingen, maar

worden wel gebruikt om conclusies te trekken. Dat vinden we niet terecht. Tenslotte vinden wij het zeer te betreuren dat in de studies die SenterNovem in opdracht van VROM doet ter onderbouwing van de criteria Duurzaam Inkopen, geen aandacht wordt besteed aan de waardevolle eigenschappen van zink en verzinkt staal”.

Duurzame toekomst

“Zink, koper en verzinkt staal passen perfect in een duurzame toekomst. De materialen kenmerken zich door een lange en vrijwel onderhoudsvrije levensduur. En aan het einde van de levensduur is het metaal weer volledig recyclebaar. Daarmee passen de bouwmetalen uitstekend in een duurzame toekomst”, aldus Van den Elsen.

Wilhelmus voegt nog toe: “Het aspect van recycling is vanuit milieuoogpunt erg belangrijk. Metalen worden eindeloos gerecycled. Dit geldt niet voor pvc, terwijl dat, in het geval van een verbod op het gebruik van zink, koper of verzinkte metalen, een belangrijk alternatief zou worden. Vanwege hergebruik is de CO₂-voetafdruk van zink tien keer lager dan die van pvc. De zinkketen is voor 95 procent gesloten, pvc kan maar één keer worden gebruikt. Wij zouden graag de nadruk leggen op de positieve aspecten van zink en koper, omdat die volgens ons de negatieve aspecten ver te boven gaan.”

Handreiking naar VROM

FME-CWM en vooral de brancheorganisatie VNMI hebben dus een aantal sterke punten in de lobby tegen een kortzichtig verbod op het gebruik van zink en koper en van ongecoate metalen. De vraag is alleen of deze inhoudelijke argumenten voldoende indruk maken om de emotionele argumenten, het heavy metal-syndroom, te weerleggen. FME/VNMI hebben een aantal verzoeken neergelegd en vervolgstappen voorgesteld om uit de impasse te komen. Het verzoek aan VROM is om geen criteria voor Duurzaam Inkopen te formuleren op basis van het RIVM-rapport en om te zorgen voor een betere wetenschappelijke onderbouwing voordat definitieve besluiten worden genomen. Deze wetenschappelijke onderbouwing zou gebaseerd moeten zijn op een integrale benadering waarin bovengenoemde aspecten worden meegewogen, niet alleen voor zink en koper, maar ook voor de mogelijke alternatieven. Door de RA's van de EU daarin te betrekken zou al een eerste belangrijke stap kunnen worden gezet. De sector is van harte bereid onbevooroordeeld aan deze onderzoeken mee te werken. De bal ligt nu bij het ministerie van VROM.

De impact van de kredietcrisis

De kredietcrisis – inmiddels overgegaan in een regelrechte recessie – laat de Nederlandse metallurgische industrie niet onberoerd. Wat doet de VNMI om de leden te ondersteunen in deze barre tijden?

De Nederlandse metallurgische industrie is, kijkend naar de cijfers net voor de crisis, in essentie een gezonde sector, maar wel één die hard wordt geraakt door de crisis. Het is daarom zaak een balans te vinden tussen maatregelen op de korte termijn om de continuïteit van de sector te waarborgen, en maatregelen op de langere termijn om sterker uit de crisis te komen.

Toegevoegde waarde

Hoe zagen de kerncijfers eruit voor de crisis? In 2006 bedroeg de totale verkoopwaarde van de productie in Nederland 6,7 miljard euro. Op het gebied van de productiviteit, en dus van de concurrentiepositie, zijn de afgelopen 25 jaar indrukwekkende resultaten behaald. Het aantal werknemers in de sector daalde tussen 1980 en 2007 van 35.000 naar 22.000, terwijl de productiviteit alleen al tussen 1995 en 2007 verdubbelde. De mensen die nu in de sector werken zijn goed opgeleid en leveren een hoge productiviteit. Het beleid van de VNMI en de FME is er daarom op gericht deze mensen ook gedurende de huidige recessie voor de sector te behouden. Ook in de toelevering en de service – steeds belangrijker om klanten een totaalpakket te kunnen bieden – biedt de sector werk aan veel mensen.

Van de productie wordt meer dan driekwart geëxporteerd en dat maakt de metallurgische industrie de meest internationale sector van Nederland, maar ook kwetsbaar. Er moet steeds meer toegevoegde waarde worden geleverd om te kunnen concurreren met landen als China en India. Dat is de Nederlandse sector bijzonder goed gelukt, onder meer door de aandacht voor de gehele bedrijfskolom. Relaties met klanten zijn steeds meer *full service business relationships*, waarbij logistieke en technische ondersteuning, gemeenschappelijke productontwikkeling en productie één geheel vormen. Dergelijke relaties werken niet vanuit Peking of Delhi.

Ook op het gebied van milieu, duurzaamheid en energie-efficiency speelt de metallurgische industrie een leidende rol in Nederland, in Europa en in de wereld. De afgelopen jaren heeft de VNMI steeds weer vooropgelopen als het ging om milieuconvenanten of meerjarenafspraken op het gebied van duurzaamheid. Ook heeft de sector uit eigen beweging veel geïnvesteerd in innovatie op deze en andere gebieden. De sector blijft een grote energieverbruiker, maar het gebruik is de afgelopen jaren wel ver teruggebracht.

Level playing field

Ondanks dit stevige fundament raakt de crisis de sector hard, zoals ook bleek uit de conjunctuurenquête die de VNMI in januari 2009 heeft gehouden, waarbij moet worden

aangetekend dat sommige cijfers inmiddels naar beneden zijn bijgesteld. De verwachting is dat de omzet in Nederland met twintig procent zal teruglopen en in Europa met dertig procent.

De VNMI maakt zich zorgen over het *level playing field* in Europa, omdat verschillende regeringen verschillende maatregelen hebben genomen of nog zullen nemen om de crisis het hoofd te bieden. Sommige van die maatregelen lijken niet geheel vrij van protectionistische tendensen. Zo leek Frankrijk plannen te hebben om steun aan de eigen auto-industrie te koppelen aan eisen met betrekking tot de herkomst van de toeleveranciers. Een eis die volledig zou botsen met de Europese vrije markt en die bepaalde Nederlandse bedrijven hard zou kunnen raken. De VNMI juicht de regelingen voor werktijdverkorting en deeltijd-WW toe, maar wijst wel op de al te stringente voorwaarden vergeleken met een land als Duitsland. In het algemeen zou de VNMI willen dat Europa een eenduidig stimuleringsbeleid voert. Een schone taak voor de nieuwe voorzitter Wim Hamers, sinds anderhalf jaar lobbyist voor Corus in Brussel (zie kader) en daarom goed ingevoerd in Brussel.

De VNMI beperkt zich niet tot het uitspreken van zorg, maar komt ook zelf met voorstellen. Europa zou een raamwerk moeten opstellen om de nationale stimuleringspakketten te coördineren. Deze pakketten zouden twee hoofdbestanden moeten bevatten: herstel van kredietverlening en van de reële economie. De Nederlandse overheid kan zelf ook veel doen door versneld te investeren in de infrastructuur en in een duurzame en groene economie, maar ook door nog eens goed te kijken naar de voorwaarden voor werktijdverkorting en deeltijd-WW. De VNMI heeft deze voorstellen op 10 maart gepresenteerd aan een delegatie van het ministerie van Economische Zaken tijdens een werkbezoek aan Nyrstar in Budel.

Op 26 maart heeft de regering haar eigen crisispakket gepresenteerd. Hierin staat onder andere dat er een deeltijd-WW voor 15 maanden wordt ingevoerd. Verder zet het kabinet in op de vergroening van de economie door te investeren in innovatie (WBSO), duurzame energie (windparken in zee) en milieu (MIA). Tenslotte geeft de overheid de ondernemers wat financiële ademruimte door het mogelijk te maken de BTW-inning per kwartaal in plaats van maandelijks te doen en de verliesrekening te versoepelen. Veel maatregelen moeten nog nader worden uitgewerkt, maar de VNMI is tevreden dat de deeltijd-WW er is gekomen.

Hoe kijkt **Wim Hamers** als de kersverse voorzitter van de VNMI aan tegen de huidige crisis? "Als voorzitter ben ik mij zeer bewust van de ernst van de huidige crisis, laat ik het, ietwat eufemistisch, een uitdagende tijd noemen. Toch wil ik ook graag vooruit blijven kijken naar de langere termijn, vooral naar de thema's duurzaamheid en innovatie; twee thema's die bij de VNMI, maar ook bij mij persoonlijk hoog in het vaandel staan. De metallurgische industrie in Nederland wordt hard geraakt door de crisis, maar is niet de enige sector. Het zou zorgelijker zijn als de sector onevenredig zwaar zou lijden."

"In tijden van crisis kunnen brancheorganisaties zich onderscheiden en dat geldt ook voor de VNMI. Wij proberen onze leden op de belangrijkste onderwerpen op één lijn te krijgen en te houden. Hoe eensgezinder richting de politiek en andere stakeholders hoe invloedrijker onze stem."

"De overheid lijkt zich voldoende bewust van de ernst van de situatie. Wij zijn groot voorstander van een maatregel als de deeltijd-WW, ook met het oog op de toekomst. Hoewel wij sommige details misschien liever anders hadden gezien. Het helpt ons in ieder geval om de crisis door te komen, terwijl we tegelijk de collega's kunnen binnenhouden, want die mensen gaan we nog hard nodig hebben als de crisis voorbij is. De crisis betekent namelijk niet het einde van de vergrijzing, dus het gebrek aan goed opgeleide vakmensen zal op de langere termijn nijpend blijven. Wij zijn ook blij dat het kabinet blijft vasthouden aan de doelstellingen op het gebied van duur-

zaamheid en de stimulering daarvan. Juist nu kan het Nederlandse bedrijfsleven een goede slag slaan om straks sterker en duurzamer uit de crisis te komen." Hamers is ervan overtuigd dat de fundamenten van de Nederlandse metallurgische industrie goed zijn en hij ziet de toekomst met vertrouwen tegemoet. "Ik vind het moeilijk te voorspellen wanneer de weg omhoog weer wordt ingeslagen, maar ik denk wel dat we de bodem hebben bereikt."

Wim Hamers studeerde milieuhygiëne in Wageningen. Hij trad in 1981 in dienst bij de afdeling milieubeheer / chemisch laboratorium van Aluminium Delfzijl. In 1986 werd hij manager milieu van Hoogovens IJmuiden. Tussen 1992 en 2007 vervulde hij leidinggevende commerciële functies bij vrijwel alle productgroepen bij Hoogovens en Corus, de laatste vijf jaar als commercieel directeur verpakingsstaal. Sinds eind 2007 verdeelt hij als EU-lobbyist voor Corus zijn tijd tussen IJmuiden en Brussel. Sinds april 2009 is Hamers de nieuwe voorzitter van de VNMI.

Naar een duurzame toekomst

Duurzaamheid en milieu zijn in tijden van crisis vaak het kind van de rekening; echter niet bij de VNMI. Samen met de gieterijen, verenigd in de AVNeG, werkt de VNMI aan een voorstudie voor een routekaart naar duurzaamheid en energie-efficiency. Op 30 januari was de startbijeenkomst.

SenterNovem biedt verschillende branches, waaronder de metallurgische industrie, de mogelijkheid een routekaart te ontwikkelen om inzicht te geven in de concurrentiepositie van de branche in 2030 en vooral om de mogelijkheden te onderzoeken naar een verbetering van de energie-efficiency met vijftig procent over twintig jaar.

foto: World Steel Association

VNMI en AVNeG hebben dit aanbod enthousiast omarmd, omdat het goed aansluit bij de ambitie om meer proactief om te gaan met duurzaamheid. Tijdens de startbijeenkomst gaf FME-voorzitter Jan Kamminga een treffend voorbeeld van deze proactieve houding, een houding die zelfs zo proactief was dat ze zich bijna tegen de sector keerde. Wat was het geval?

In 2007 nodigde milieuminister Jacqueline Cramer VNO-NCW uit om te komen tot een gezamenlijk duurzaamheidsakkoord. Het kabinet had grote ambities om te komen tot aanzienlijke besparingen. Er was echter één probleem: de Nederlandse industrie had in de jaren daarvoor al de procentuele besparing behaald die het kabinet nu in gedachten had. Het antwoord aan de minister was daarom: "politiek, u loopt achter, wij zijn al klaar". Dat was echter niet wat mevrouw Cramer graag wilde horen. Zij negeerde daarom de reeds gerealiseerde besparingen en beschouwde de situatie van dat moment als de nulsituatie. Het was voor de industrie, ook voor de metaal, onmogelijk om dezelfde besparingen nogmaals te realiseren. Toch ging VNO het overleg met de minister aan, omdat zij dreigde met wet- en regelgeving.

Best practices

De industrie besloot op dat moment dat de aanval de beste verdediging was en dat er voldoende redenen voor een zelfbewuste houding waren. De Nederlandse industrie draagt bij aan oplossingen en is niet de grote vervuiler. Mensen die dat beweren kennen echt de feiten niet, aldus Kamminga. Intern werd daarom een onderzoek gestart naar de *best practices* in de industrie en daaruit kwamen meer dan tachtig goede initiatieven. Dit rapport werd in december 2007 aan de minister aangeboden die toen wel enthousiast reageerde. Na het aanbieden van het rapport en de publiciteit die daarmee gepaard ging, kwam er nog een stroom aan initiatieven binnen. Dit leidde tot een nieuw rapport: 1001 klimaatoplossingen.

Ook in politiek Den Haag is er nu dus erkenning voor de positieve rol van de Nederlandse industrie als het gaat om duurzaamheid en energie-efficiency. Voor de VNMI echter geen reden om achterover te leunen, maar een extra motivatie om, door middel van de routekaart, te kijken of er mogelijkheden zijn om nog efficiënter en nog duurzamer te opereren. De roep om duurzaamheid zal tijdens de economische crisis tijdelijk wellicht wat minder luid klinken, maar de VNMI kijkt met vertrouwen naar de tijd na de crisis wanneer milieu en duurzaamheid ongetwijfeld weer bovenaan de agenda zullen staan. Door nu verder te gaan op

het pad van de duurzaamheid zal de sector alleen maar sterker uit de crisis komen.

Vernieuwing

Dat was ook de boodschap van trendwatcher Adjiedj Bakas, tweede spreker tijdens de startbijeenkomst. Hij benadrukte, met overtuigende voorbeelden uit het verleden dat economische crises volop kansen bieden voor degenen die daar oog voor hebben. Een diepe economische crisis leidt onherroepelijk tot een vernieuwing van de economie. Het lijkt volgens Bakas niet al te gek om te veronderstellen dat de vernieuwing na de huidige crisis op het gebied van milieu en duurzaamheid zal liggen, maar wel in combinatie met gezonde bedrijfseconomische afwegingen. De ambitie van de Nederlandse industrie om in 2020 het energieverbruik met twintig procent te hebben teruggedrongen is daarom niet alleen zeer lovenswaardig, maar is ook uit bedrijfs-economisch opzicht verstandig. De huidige daling van de energieprijzen zal slechts tijdelijk zijn, daarna gaan ze weer stijgen. Energiebesparing betekent dus ook kostenbesparing.

Jaap van Meel van SenterNovem preeft de VNMI en AVNeG om hun vooruitziende blik, om het feit dat ze ondanks de crisis toch vooruit durven te kijken. SenterNovem is één van de uitvoerders van de ambities van de overheid en het feit dat zoveel sectoren mee willen doen aan de routekaart, stemt hen optimistisch. Het kabinet werkt volgens Van Meel liever samen met het bedrijfsleven in de uitvoering van het duurzaamheidsbeleid dan dat het alleen wet- en regelgeving oplegt. De routekaarten zijn bedoeld om een strategische visie voor 2030 te ontwikkelen met de vijftig procent energie-efficiencyverbetering als werkhypothese. De uitkomsten van de routekaarten zullen ook weer dienen als nieuwe input voor de overheid.

De voorstudie voor de routekaart is in mei 2009 afgerond en daarna zal SenterNovem een besluit nemen over de sectoren die "doorgaan naar de volgende ronde", namelijk de uitvoering van de routekaart. De voorstudie, waarvoor de VNMI steun heeft van de leden, is echter niet alleen de eerste stap naar de routekaart, maar biedt de sector ook de mogelijkheid tot een *quick scan* van de toekomst. Deze *quick scan* bestaat uit een marktverkenning, met onder andere een analyse van de belangrijkste stakeholders, een sectorvisie, met de contouren voor de ambities voor 2050, een markt- en sectoranalyse toegespitst op duurzaamheid en energie-efficiency, en het vaststellen van nut, noodzaak en haalbaarheid van de routekaart. Een ambitieus traject, maar geheel in lijn met de duurzaamheidsambities van de Nederlandse metallurgische industrie.

Een scherp profiel

Harderwijk is, samen met Drunen en Hoogezand, de Nederlandse thuisbasis van Sapa Profiles, een modern aluminiumextrusiebedrijf. Ronald Prenger, plantmanager van de vestiging Harderwijk, en Marijn Rietveld, sales manager, bieden een kijkje in de keuken.

Ronald Prenger is blij sinds 2007 deel uit te maken van het Zweedse Sapa. "De core business van Alcoa, onze vorige eigenaar, is prime aluminium. Extrusie hing er, oneerbiedig gezegd, een beetje bij. Sapa is echt een extrusiebedrijf. Als je kijkt naar hun ontstaansgeschiedenis, dan is die bijna identiek aan die van het toenmalige Reynolds, het begin van de vestiging in Harderwijk. Hun bedrijfscultuur is de onze."

Een mondiaal opererend extrusiebedrijf kan alle onderdelen van de markt bedienen en is opgewassen tegen de concurrentie uit lagelonenlanden. Marijn Rietveld: "De Europese aluminiumindustrie is innovatief, duurzaam en levert zeer hoge kwaliteit. Daarbinnen staat Sapa aan de top. Natuurlijk houden wij goed in de gaten wat er in China en de rest van Azië gebeurt, maar wij gaan uit van onze toegevoegde waarde en onze klanten lijken dat te waarderen."

Cruiseschip

Aluminium lijkt het product van de toekomst. Prenger legt uit: "Aluminium heeft twee belangrijke kenmerken. Het is licht, veel lichter dan bijvoorbeeld staal, en er is zeer nauwkeurig mee te werken. Wij maken profielen op de honderdste millimeter nauwkeurig. Staal is goedkoper en sterker dan aluminium, dus aluminium moet wel toegevoegde waarde hebben. Laat ik een voorbeeld geven. Als in een cruiseschip overal aluminium gebruikt wordt waar dat kan, dan scheelt dat dertig tot veertig procent in gewicht, vergeleken met staal. Iedereen begrijpt wat dat voor de brandstofkosten betekent. Je kunt dan bijvoorbeeld vijf in plaats van vier verdiepingen bouwen."

Aluminium is ook niet een product dat snel schaars zal worden. Naar schatting acht procent van de aardkorst bestaat uit bauxiet, de grondstof voor aluminium. Daarnaast is het honderd procent recyclebaar. De energiekosten voor hergebruik zijn ongeveer vijf procent in vergelijking met de eerste productie. Zeer duurzaam dus.

Verbazen

Wat maakt Sapa Profiles tot zo'n bijzonder bedrijf binnen een toch al bijzondere branche? Rietveld: "Wij maken bijzondere en gecompliceerde profielen in serieproductie. Wij weten onze klanten steeds weer aan ons te binden door, vaak met hen, te werken aan innovatie. Aluminium is voor de meeste ontwerpers geen bekend materiaal. Dat is jammer, want als ze bij ons komen met een ontwerp met twee of drie profielen, dan blijkt heel vaak dat wij dat in één profiel kunnen. Dat scheelt natuurlijk weer in de kosten van bijvoorbeeld assemblage."

Ronald Prenger legt graag uit wat er in de vestiging in Harderwijk allemaal mogelijk is, maar geeft eerst een cursus extrusie *for dummies*. "Extrusie is weinig meer dan het persen van aluminium door matrijzen onder hoge druk. Het smeltpunt van aluminium ligt op 680 graden. Het aluminium wordt op ongeveer 450 tot 500 graden door de matrijs geperst. Hetgeen vervolgens op de tafel ligt is het profiel, ontworpen door ons of door onze klant."

Buigen

"Hier in Harderwijk werken wij met matrijzen met bijvoorbeeld twaalf gaten. Dat wil dus zeggen dat er in één keer persen twaalf identieke profielen uitkomen. De meest bijzondere innovatie van de laatste jaren is het 'buigen uit de pers'. Normaal komt een profiel altijd in een rechte lijn uit de matrijs. Bewerking vindt achteraf plaats, bijvoorbeeld door te frezen of te buigen. Achteraf buigen zorgt echter voor vervorming van ondermeer de wanddiktes. Wij hebben tegenwoordig de techniek in huis om, weliswaar met een constante radius, vanuit de pers te buigen. Het grote voordeel daarvan is dat het product, ook al is het gebogen, overal dezelfde wanddikte heeft. Dat maakt het sterker en het vergroot de veiligheid, bijvoorbeeld wanneer het als bumper wordt toegepast."

Sapa Profiles ziet de toekomst met vertrouwen tegemoet. Een hoogwaardig en innovatief bedrijf met vakkundige en enthousiaste medewerkers in een branche die ondanks de recessie volop in beweging blijft.

.....

Sapa Profiles NL

- Vestigingen in Harderwijk, Drunen en Hoogezand
- 600 medewerkers
- Productie (2008) 55.000 megaton
- 6 extrusiepersen (7 t/m 12 inch)
- Verticale en horizontale anodiseerlijnen (t/m 7.800 mm)
- Verticale laklijn (t/m 7.800 mm)
- Bijna alle bewerkingsmogelijkheden aanwezig
- Sapa Designety - speciale hoge oppervlakte kwaliteitsbehandeling

Contact:

marijn.rietveld@sapagroup.com &
ronald.prenger@sapagroup.com

26 mei en 3 juni	Informatiebijeenkomsten over de economische crisis	FME-CWM organiseert nog twee informatiebijeenkomsten over de economische crisis 26 mei van 10.00 -13.00 uur, regio West en Rijn Delta, Mercure Nieuwegein. Aanmelden bij Anne-Marie de Jong, ajo@fme.nl, 079-3531370. 3 juni van 10.00 - 13.00 uur, regio Oost, Mercure Deventer. Aanmelden bij Elly Dix, edi@fme.nl, 038-4606535.
26 mei	FME-Europamiddag: aanvragen innovatiesubsidies	Metaalwarenfabriek Phoenix BV Eindhoven. Aanmelden via beleid@fme.nl, vóór dinsdag 19 mei.
26 – 27 mei	SuperLightCar International Conference	Innovative Developments for Lightweight Vehicle Structures, Wolfsburg, Duitsland. Meer informatie: www.superlightcar.com/conference
12 juni	VNMI/AVNeG Health & Safety netwerkbijeenkomst	meer informatie: bsm@fme.nl
15 – 16 juni	EAA HEALTH & SAFETY WORKSHOP	Brussel België. Contact: marthoud@eaa.be or www.aluminium.org
16 juni	Vergadering VNMI-Commissie Energie-efficiency	
26 juli – 1 augustus	European Metallurgical Conference	Innsbruck, Oostenrijk. Meer informatie: www.emcgdm.de/programme.html
2 oktober	VNMI najaarsledenvergadering	
28 oktober	Algemene Ledenvergadering Eurometaux	
23-24 november	European Aluminium Congress, Aluminium Automotive Applications - Material for Lightweight Construction and Design	Dusseldorf (Dtsl). Meer informatie: www.aluminium-congress.com

VNMI

De Vereniging Nederlandse Metallurgische Industrie (VNMI) is de brancheorganisatie van Nederlandse producenten van ruwe metalen en metaallegeringen en halffabrikaten daarvan. Bij de VNMI zijn die bedrijven aangesloten die zich bezighouden met de productie van en/of eerste verwerking van 'metalen in primaire vorm'.

Postbus 190, 2700 AD Zoetermeer • **T** +31-(0)79 3531289 • **F** +31-(0)79 3531365 • **E** vnmi@fme.nl • **www.vnmi.nl**